



Landbrukskontoret for Sel og Vågå
Edvard Storms veg 2
2680 VÅGÅ

Saksbehandler, innvalgstelefon
Benedicte Broderstad, 61 26 60 55

Tillatelse til skadefelling av en jerv i deler av Vågå og Lom kommuner

Vi viser til telefonsamtale med Vågå kommune v/ Oda Aulstad Kvisberg 5. august, samt e-post og telefonsamtaler 6. august, der det ble søkt om skadefelling av en jerv med bakgrunn i dokumenterte jerveskader i Russdalen beitelag sine beiteområder i Vågå kommune.

Bakgrunn

Vågå kommune søkte den 5. august om skadefelling av en jerv etter at det samme dag ble dokumentert 2 lam tapt til jerv, skadene var ferske. I området var det tidligere dokumentert en eldre skade som hadde oppstått i tidsrommet 20.-21-7. Statsforvalteren informerte kommunen samme dag om at vi ville se an situasjonen for å se om det dukket opp flere skader, da det skulle gjennomføres ekstraordinært tilsyn i området. Den 6. august ble ytterligere et lam dokumentert tapt til jerv, denne skaden var også fersk. Statsforvalteren gav muntlig skadefellingstillatelse samme dag basert på de 3 ferske jerveskadene.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 første ledd bokstav b og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 8 og 13, jf. også § 4 første ledd bokstav e og §§ 7 og 9.

Rovviltforskriften § 1 (formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Region 3/ Oppland skal ha 4 årlige ynglinger av jerv jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav c. Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i regionen, jf. § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet. Når bestandsmålet for den enkelte art er oppnådd, vedtar rovviltnemnda en kvote for betinget skadefelling, jf. § 8.



Roviltnemnda for region 3 har for 2022/23 vedtatt en betinget skadefellingskvote på 5 jerver. Søknader om skadefelling behandles av Statsforvalteren innenfor den rammen som er satt av roviltnemnda jf. roviltforskriften § 9.

Ved behandling av søknader om skadefelling skal føringene i forvaltningsplanen for rovilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

Statsforvalterens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8. Statsforvalteren viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om jervens bestandssituasjon og utvikling i Norge, det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovilt i kommentarene til roviltforskriften § 3, samt til siste oppdaterte rapporter fra bestandsovervåkingen av jerv på nettsiden til Rovdata.

”Føre-var-prinsippet” i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalterens syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som jervebestanden blir utsatt for, jf. § 10. Med hensyn til roviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a vil Statsforvalteren karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde. Statsforvalteren viser til at skadeområdet ligger i forvaltningsområdet for jerv, der det er en høyere terskel for felling og et strengere krav til å vurdere andre tiltak enn felling er lagt til grunn for vurderingen. Uttaket av en jerv i området er veid opp mot bestandssituasjonen for jerv i regionen. Ut ifra dette vurderes det slik at lokaliseringen av dette uttaket ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf. § 12. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og anses ikke som relevant her.

Når det gjelder roviltforskriften § 9 annet ledd bokstavene b og c, er det foreløpig påvist tre lam tatt av jerv. Det slippes et stort antall sau i området. I forvaltningsplanen for rovilt i region 3 Oppland er området innenfor forvaltningsområdet for jerv. Det slippes årlig ca. 2100 sau og lam i Sørhella beitelag. Erfaring fra tidligere år har vist at skader forårsaket av jerv er et tilbakevendende problem i dette området. Ut fra at det er mye sau i området og at det er dokumentert tre ferske skader forårsaket av jerv, vurderer Statsforvalteren at potensialet for videre tap er stort dersom den skadegjørende jerven fortsatt har opphold i området, jf. § 9 b og c.

Det er dokumentert to ynglinger av jerv i region 3 våren og sommeren 2022. Bestanden av jerv i region 3, beregnet som gjennomsnitt over de siste tre år, ligger likevel over det regionale bestandsmålet på 4 ynglinger. Med hensyn til bestandssituasjonen i regionen, mener Statsforvalteren at man bør være tilbakeholden med uttak innenfor roviltprioritert område.



Statsforvalteren anser likevel at et uttak av en jerv i dette området ikke vil true bestandens overlevelse eller være til hinder for å nå bestandsmålet kommende år. Det vises samtidig til at et eventuelt uttak gjennom skadefelling også vil trekkes fra den vedtatte lisensfellingskvoten på 7 dyr i region 3/ Oppland.

Tiltak som skiller beitedyr og rovdyr i tid og rom, som for eksempel å sanke dyr ned fra utmarksbeite/ holde dyr tilbake fra utmarksbeite/ sanke dyr inn i nattkve, kan være effektive tiltak for å hindre skade. Dette er samtidig inngripende tiltak som er praktisk krevende både med hensyn til gjennomføring og tilgang til innmarksbeiter. Statsforvalteren anser det lite hensiktsmessig med tidlignsanking av et så stort antall dyr når det fortsatt er mye igjen av beitesesongen. Skadeområdet omfatter forvaltningsområdet for jerv, der terskelen skal være høyere enn innenfor beiteprioriterte områder.

Statsforvalteren finner det ikke hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak på dette tidspunktet, som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d. Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadepotesialet i nær framtid, anser Statsforvalteren at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader er at det iverksettes fellingsforsøk på den skadegjørende jerven.

Konklusjon:

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom jerven fortsatt oppholder seg i området gir Statsforvalteren tillatelse til skadefelling på en – 1 – jerv innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Vågå kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket. Følgende vilkår er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingstillatelsen gjelder felling av en – 1 - jerv i tidsrommet **6. august 2022 til 15. august 2022 kl. 12:00.**
2. Fellingsområdet er avgrenset til å gjelde Lom og Vågå kommuner innenfor nasjonalparkgrensa, samt de deler av Rusdalen og Besstrondfjellet beitelag som ligger mellom nasjonalparkgrense og Fv, 51.
3. Vågå kommune er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Statsforvalteren krever at det kun er personer oppført på liste oversendt Statsforvalteren som har anledning til å delta i fellingsforsøket. Hvis det blir endring, må Statsforvalteren ha skriftlig beskjed om dette. Statsforvalteren krever at deltakerne i fellingslaget - jegere og hundeførere - oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, av 22.3.2002 nr 313, §§ 13 og 14. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
4. Familiegrupper av jerv (tispe med unger) som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at individer fra familiegruppe felles, skal være iverksatt.
5. I henhold til rovviltforskriften § 9a skal deltakere fra det kommunale fellingslaget få godtgjøring for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Statsforvalteren legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Det settes av en ramme på **inntil kr 56 000**. Utgangspunktet er en sats på kr 1 600,- pr deltaker pr døgn. Jf. forskriften §9 gis det i tillegg tilsagn om **inntil kr. 10 000** til dokumenterte utgifter i samband med fellingsforsøket



(kjøring, bompenger etc., ikke lønn). Godtgjøring for eventuell beredskapsvakt og beredskapsmidler faller utenfor godtgjøringsordningen. Ordningen kan heller ikke brukes til kompensasjon til kommunene for utgifter i forbindelse med administrasjon av skadefellingslagene. Likeledes faller godtgjøring for bruk av hund, innkjøp, forsikring og utgifter ved hundehold utenfor ordningen. Kommunene skal også beregne feriepenger og arbeidsgiveravgift, og dette skal kommunen dekke innenfor de nevnte rammen fra Statsforvalteren. Rammene er absolutte. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at felling ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Statsforvalteren og avtale dette i forkant.

6. For å få mer informasjon om hva som skiller fellingsforsøk der fellingslagene lykkes, fra fellingsforsøkene der de ikke lykkes, er det etablert en egen rapporteringsløsning i Miljøvedtaksregisteret. Ved iverksetting av tillatelser stilles det fra 2020 krav om at det blir lagt inn rapport for det enkelte fellingsforsøk i denne løsningen. Lenke til rapporteringen er å finne på det aktuelle fellingsvedtaket på www.miljøvedtak.no, se også vedlagte veiledning for rapportering. Fellingsleder skal rapportere til Statsforvalteren om forbruk av rammen innen 3 dager etter endt skadefellingsforsøk. Dersom rapporteringen over ressursbruk i Miljøvedtaksregisteret er fyllestgjørende, er det ikke behov for egen rapportering til Statsforvalteren om ressursbruk.
7. Jerv som blir felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår, blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning, Trondheim. Hvordan frakt skal finne sted, avklares med Statsforvalteren.
8. Fellingsstedet skal kunne påvises dersom Statsforvalteren, SNO eller politiet krever dette.
9. Ved felling skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. forskrift om utøvelse av jakt og fangst av 22. mars 2002, jf § 15 og 16.
10. Felling eller forsøk på felling av jerv skal **umiddelbart** meldes til Statsforvalteren og politiet. Dersom jerv påskytes uten felling/skadeskytes, avgjør Statsforvalteren hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
11. Fellingslaget skal melde tilbake til Statsforvalteren minimum **en gang pr. døgn** om gjennomføringen av fellingsforsøket. **Dersom fellingslaget får kontakt med jerv, skal Statsforvalteren varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart.** Etter kontortid (08.00-15.00) kan Statsforvalteren kontaktes via vakttelefonen – tlf. nr. 970 29 840.
12. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.
13. Statsforvalteren kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen.

Dersom jerv felles, skal det gis melding på vakttelefonen nr 970 29 840. Dersom en jerv påskytes uten felling skal det gis melding til Statsforvalteren og politiet.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jf forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av



rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf §§ 1, 8 og 13. Statsforvalteren viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker, av 10.2.1967, § 28. Klagefristen er **tre – 3 – uker** fra mottakelsen av dette brev. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Benedicte Broderstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Mattilsynet

Lom kommune

mdir

Innlandet politidistrikt

Postboks 383

Midtgard

Postboks 355

2381

2686

2303

BRUMUNDDAL

LOM

HAMAR